

UD MED SPROGET

Århus Friskole 2015

En skole i bevægelse

Friskolens Venner arrangerer hvert år et møde mellem nuværende 9.klasse og deres "legestoresøskende" – her er det den klasse, der gik ud for knap 8 år siden. De deler deres foreløbige livserfaringer med nuværende 9.klasse. På billedet ses foruden de gamle elever også Gitte – tidligere klasselærer i Rød og Eva – tidligere store gul klasselærer og nu formand for Friskolens Venner. Thomas helt ude til venstre er også fra Friskolens Venner og tidligere medarbejder på skolen.

1.klasse besøgte lige før påske de ældre medborgere i byen – her er det 109 årige Ellen, der er omgivet af 100 år yngre medmennesker☺

UD MED SPROGET

For mange år siden eksisterede "Ud med Sproget" som et skoleblad på Friskolen, Ud med Sproget udkom med mellemrum som stencilkopier - senere kopieret på kopimaskine - og derefter kom det i taskerne. Indholdet var en blanding af brevkasser, elevtekster, bestyrelsesreferater, vittigheder, lærertanker m.m.

Navnet på den gamle udgivelse kan vi bruge igen - det udtrykker præcist, hvad dette skrift er: En samling tanker fyret af lige fra loftet fra et bredt udsnit af medarbejdere og bestyrelse på Friskolen. Årets tema hedder: En skole i bevægelse.

Det er et tema vi kan bruge som overskrift hvert år: For Århus Friskole vil være og har altid været en skole, der er i forandring. Vi er i høj grad præget af den tid, vi lever i - vi bliver påvirket af børn, forældre, politikere og af den udvikling samfundet omkring skolen gennemgår.

Årets artikler kan alle ses som et øjebliksbillede - et billede af, hvordan en række ansatte og medlemmer af bestyrelsen opfatter virkeligheden lige nu og her i foråret 2015. Hver enkelt artikel er udtryk for den enkeltes tanker og overvejelser - ikke afstemt eller diskuteret med nogen - men det plejer at lykkes at rapporten samlet giver et godt billede af Århus Friskole lige nu: Go læselyst !

VH redaktøren - Asger

Skole og livsglæde

Af Bertel

Århus Friskole. En usædvanlig skole. En skole som har værdi i sig selv. Som ikke bare skal overstås. En skole som gør eleverne glade og livsduelige.

En helt almindelig dag

Klokken er ca. 10.45. Og det ved jeg, fordi klokken lige har ringet. Den ringer *ind* med en skingrende høj lyd. Som en rigtig skoleklokke. Så alle kan høre det. Også børnene i den fjerneste afkrog af den store grund. Nå, tænker jeg, så er der da alligevel noget, som minder om en almindelig folkeskole. Klokken lyder faktisk ret gammeldags. Som en klokke fra en sort skole. Altså sådan en gammel skole med strenghed, tæv og rigid disciplin.

Men denne her skole er alt andet end almindelig. Og slet ikke sort. Jeg vil nærmere sige farverig, og så ligger den lige midt i Guds natur.

Jeg er nyansat som støttepædagog for to børn i 0. klasse. Århus Friskole rummer knap 200 børn. Ca. 20 på hvert klassetrin. En friskole kan, i højere grad end Folkeskolen, skabe sin egen profil. Den skal dog stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i Folkeskolen.

Timen starter

Nå, men jeg går ind i 0. klasses lokale. De skal have matematik. Men hvor er børnene? Der er kun dukket fem op. Jeg må ud og finde dem, ved jeg af erfaring. En erfaring, jeg har fået på meget kort tid.

Jeg finder fire børn i mudderpølen. Bare tæer i tykt mudder. Det er bare godt. Tre piger leger i Dragehulen, og har bare ikke hørt klokken ringe. Siger de. Dragehulen er en hytte, nogle børn har bygget oppe i et træ. En lille stige fører en meter op til indgangen. Den ligger godt nok et stykke væk fra skolebygningen, men klokken ringer jo, som vi ved, højt og tydeligt.

Så mangler jeg bare at finde de resterende otte børn, tænker jeg og sukker. I forbifarten kigger jeg ind af vinduet til klasseværelset. Heldigvis er de fleste nu ved at være på plads. Jeg går ind.

Vi er midt i august måned, og skolen er lige startet igen efter en lang sommerferie. De her børnehaveklassebørn er havnet på det mest fantastiske sted med vandhuller, mudder, brædder, søm, hammere og træer, som er gode at klatre i.

Nogle af drengene har lidt svært ved at acceptere, at denne skolepakke også indeholder det at sidde stille i et klasselokale. Benjamin har modvilligt sat sig på sin skammel. Med mudderpødder. Og mudderkrigsmaling i ansigtet. Han protesterer højlydt: "Det er jo kedeligt at sidde her. Hvorfor skal vi sidde her? Jeg vil hellere ud og lege." Han fatter, af et godt hjerte, virkelig ikke meningen med det her galskab i et klasselokale. Endnu.

Lege-store-søskende og arbejdsbold

Efter matematiktimen bliver børnene hentet i klassen af deres lege-store-søskende fra 8. klasse. De unge har hver især fået den opgave at tage sig af en af de nye skolestartere. De skal først vaske hænder sammen med de små før spisning.

Hvor er det dog en genial ordning. De store børn får jo et ansvar. De skal guide de små børn i skolens arbejdsopgaver. De skal lære dem at dække bord, hente maden i køkkenet, tage af bordet, feje lokalerne, vaske bordene af, vaske op, rense toiletter, lave mad m.m. De gør det kærligt. De gør sig umage. De små læres gradvist op i tjanserne. De tager ansvar for skolen.

Arbejdsholdene og søskende-ordningen giver først og fremmest selvværd. Fordi man gør noget for fællesskabet. Fordi man er til gavn og føler sig værdifuld.

På skolens lejr er det også de store søskende, der tager imod de små, viser dem rundt, viser dem deres køjer, laver et hyggeligt tusmørkeløb for dem. De kommer også og putter dem og læser højt. Et syn for guder. 20 m² sovesal propfyldt med 40 børn fra 0. og 8. klasse fordelt i køjer i tre etager med bamser, lommelygter og bøger. Alt imens klasselæreren og jeg forsøger at flytte to børn fra de øverste køjer til en madras på gulvet. Jeg kom til at tænke på den berømte Marx Brothers scene, hvor en skibskahyt er fyldt til bristepunktet med mennesker.

Hvil i voksenboksen

Men nu tilbage til skoledagen: Jeg har spist med, været et smut inde ved sekretæren, og vil så lige gå tilbage til fællesrummet efter nogle sangmapper. Jeg tager gangen, som fører mig gennem køkkenet. Jeg fortryder straks. Men for sent. Jeg hvirvles først ind i en flok børn bevæbnet med koste. Hvad er det dog der sker på det her sted? Arbejdshold af børn, der som besatte af arbejdsiver render rundt og fylder opvaskemaskinen, vasker borde, fejer og fordeler bestik. Jeg bliver helt rundtosset.

Jeg vender resolut 180 grader rundt i ren og skær overlevelse. Retræte. Tilbage i sikkerhed. Men idet jeg vender mig, bliver jeg nærmest løbet over ende af et hold børn, der som en summende bisværmeruller sig ud med spande,

klude og mobber og alskens rengøringsmirakler i hænder og favne. Flokkens retning er tydelig: Toiletterne, som i et flerstemmigt suk, overgiver sig i børnenes hygiejnevaretægt.

Snappende efter vejret søger jeg ind af døren til lærerværelset og ramler ind i skolelederen, som gennem larmen lige informerer mig om, at hun snart skal ind for at undervise 7. Klasse. Dejligt at se en skoleleder på gulvet, og det må give et godt fundament for at lede skolen, når jeg lige og tænke, inden jeg fortumlet og forpustet lander i sofaen i *voksenboksen*.

Ja, sådan hedder de 10 m², som kun er forbeholdt voksne. Det lidt større lærerværelse er ofte, ud over voksne, befolket af børn på vej til at kopiere, få plaster på eller få særlig omsorg fra en voksen. I voksenboksen tager jeg et velfortjent hvil til den stille snak fra to mandlige kolleger, der diskuterer sugemaller.

En kærlig skole

Århus Friskole er et kærligt sted, hvor børn guides i en omgangstone præget af varme og humor. Skolen er drevet af levende og dygtige pædagoger og lærere. Her er plads til leg og spændende børnearkitektur i træerne. Her er plads til sanserne og til musik og bevægelse, som er skolen varemærke. Her er plads til, at børn kan være børn. En skole, som har hjertet med, og som får strengene i mit eget hjerte til at svinge med. En skole, der gør mig til en bedre pædagog, som understøtter børns glæde og livsduelighed.

Nye muligheder åbner sig i naturstationen *af Anette*

Efter et par år uden faglokale til billedkunsfaget er der atter håb forude. Det er en stor fornøjelse at begynde at tage de lækre lokaler i brug. Nu åbner mulighederne sig, og børnene kan igen boltre sig med forskellige eksperimenter indenfor det håndværksmæssige og det billedmæssige. Det er dejligt igen at kunne tilbyde børnene på skolen undervisning i de faglige aspekter af faget billedkunst, men også i at arbejde på et værksted.

Nu er det slut med den lille rullebogn med ustabile hjul, slut med billedkunstundervisning i det trafikerede fællesrum, slut med begrænsninger, forstyrrelser, mangel på opbevaringsplads, tørreplads og mangel på ro til fordybelse. Dejligt at det er fortil. Naturstationens værksted er et skønt tilgængeligt rum indrettet på en god og praktisk måde, som gør, at det er let at få fat på alle materialerne og også let at rydde op. Der er en god akustik i lokalet, og det er meget behageligt at arbejde på værkstedet med en hel klasse. Jeg fornemmer allerede nu, at børnene holder meget af at komme derover. At skifte lokale er også en tydelig markering af, at nu skal der ske noget andet, nu dykker vi ned i et nyt fags muligheder.

Mine første oplevelser på værkstedet var under musicalforløbet, hvor vi brugte værkstedet til scenografien. Der var plads til både den store luftballon og huset, som var Skipper Morfars på den ene side og heksenens hus på den anden. Dejligt med al den plads, der gjorde det muligt at lade de store ting blive stående under opbygning og færdiggørelse. Børnene var nysgerrige, de kunne komme og gå, og det var lettilgængeligt for dem at være med. Vi skulle også lave et kadaver til en drømmescene, hvor 2 dyreflokke skændes om et dødt dyr. Vi havde pilekviste, vat, rød og hvid spraymaling, strips og fik et gammelt koskind af Christian. Der blev lavet flere forslag, og det endte med at blive et rigtig flot kadaver med pilekviste sprayet hvide som ribben, vat sprayet rødt som indvolde, koskindet viklet om og et hoved med åben mund og tænder skåret ud af en plasticspand. Stor tilfredshed blandt børnene, det var et godt

kadaver. God og opfindsom proces at forvandle materialerne til en rekvisit.

Jeg tænker, at livet på værkstedet kan være med til at give børnene ejerskab til både den nye bygning, materialer og værktøj og til de værker, de selv skaber. Jeg ønsker, at børnene får de skabende processer ind under huden, og at de får ejerskab til mulighederne. Ejerskab giver engagement, mening og rum til at forfølge egne idéer. På værkstedet skal der være plads til udfoldelse, inspiration og energi til at tænke nyt. Der skal være plads til ro og fordybelse, til at blive udfordret, til at være opfindsom, til at finde egne løsninger - alt det, der styrker den enkeltes tålmodighed, mod og selvtillid.

I løbet af arbejdsprocessen kan børnene på den ene side få oplevelsen af at være helt alene og fordybe sig, og på den anden side få oplevelsen af den særlige stemning, der bliver skabt ved at være sammen med andre, der også arbejder. Man bliver inspireret, selvom man er i sit eget indre rum. Jeg tænker, at billedarbejdet sætter spor i børnene både i deres erindring, i deres identitet og i de konkrete værker. Det er roen

og fordybelsen, inspiration fra andre, det at møde nye udfordringer og overraskelser, det at få mod til at gøre noget anderledes, det at blive set og mødt som den, man er. Det er det, der tæller.

Jeg tror, børns leg, læring og egen forskning kan være inspiration til og bære lysten til at tage del i samfundsudviklingen. På værkstedet giver vi børnene mulighed for at arbejde kreativt med kunstneriske udtryksformer i fordybende processer. Det udvikler lysten og

evnen til at eksperimentere og tænke innovativt. Kompetencer, der både udvikler den enkelte, og som også efterspørges i dag. Det er et kæmpe plus, hvis børnene kommer ud af Århus Friskole som hele, nysgerrige mennesker, der er gode til at stille spørgsmål. De vil have behov for at suge ny viden til sig og lyst til at tage del og udvikle. Det er de kompetencer, vi blandt andet kan styrke på vores nye værksted.

I Billedkunst udvikler børnene deres egne idéer ved at lege med og udforske forskellige teknikker og materialer. Børnene eksperimenterer, fordyber sig, gentager sig selv og forfølger deres idé fra tanke over handling til et færdigt produkt.

Vi arbejder med, at det enkelte barn bevarer sin nysgerrighed, udfordrer sig selv og udvikler sin egen udtryksform.

Udviklingen af det individuelle sker altid i en fælles ramme til gensidig glæde og inspiration. I Billedkunst er der plads og ro til fordybelse. Børnene lærer at give processen tid og at gøre produkterne helt færdige, så de kan være stolte af resultatet. Processen er åben som legen, og børnene får brug for iagttagelse, sanser, fantasi, inspiration og viden. Det er et fag, hvor fantasien får frit løb, og hvor børnene opdager ved at eksperimentere.

Børnene bruger deres hænder og skal huske at tage arbejdstøj på, så deres tøj ikke hæmmer dem i deres arbejde.

Vi afslutter projekterne med en udstilling eller et andet produkt, så børnenes arbejde synliggøres, og andre på skolen kan få glæde af det.

Børnene skal lære at arbejde på et værksted. De skal vide, hvordan de skal bruge de forskellige materialer og værktøjer, og hvordan de undgår unødigt spild af materialer, og de skal lære at rydde op efter sig. På den måde bliver de selvhjulpne og kan bruge lokalet, når de har lyst.

Lærerens rolle er at præsentere idéer, teknikker og arbejdsmetoder. Læreren giver plads til børnenes egne eksperimenter og støtter dem i at udvikle egne personlige udtryk gerne gennem skæve indfaldsvinkler og provokation. Læreren baserer undervisningen på det undersøgende og det eksperimenterende. Når læreren giver respons, skal det være med stor respekt for børnenes egne udtryk.

Tre læringsformer i den æstetiske læreproces:

At se, som er iagttagelse og undersøgelse, at se noget, at tage ud og undersøge, at finde ud af hvad andre gør og hvad man selv kan gøre. At skabe, gå fra en udtryksform til en anden, tegne, male, modellere, fotografere, filme, digte, lime, forme, hugge, sætte sammen, tilrettelægge. At præsentere, fokus fra den enkelte ind i fællesskabet, dele med hinanden, udstille, vise frem, kommunikere ud.

Fra ÅFs vedtægter: Antiautoritær pædagogik, det gode børneliv i centrum, deltagende, skabende og kritiske medspillere i samfundet, skoletiden en tid, der har værdi i sig selv, ejerskab til skolen, glæden er et mål i sig selv. Det er i mødet med andre, vi udvikler vores individualitet og styrker vores faglige og sociale færdigheder. Vi ser en stor resurse i menneskets evne og trang til at skabe, udvikle og udtrykke sig. Vi prioriterer derfor en kreativ og sansende tilgang til alle fag. Vi understøtter og udfordrer børnenes nysgerrighed, så de oplever nye muligheder åbne sig.

Mindfulness i skolen

Vi arbejder med nærvær, empati og indre ro *af Marianne*

“Moar...” siger et af Århus friskoles børnehaveklassebørn, på vej ud af døren en torsdag morgen. “Jeg skal huske at have min lille pude med, for vi skal have mindcraft idag...!”

I børnehaveklassen laver vi mindfulness hver torsdag. Vi arbejder med børneyoga med fortællinger, par- og gruppeøvelser som styrker fællesskabet og samhørigheden, massage og mindfulness til stille musik. Et projekt som har boblet inde i mig, som lærer længe, og som jeg nu har valgt at skemalægge i klassens emnetimer og bruger som små gearskifteøvelser i den almindelige undervisning.

Mange børns hverdag på hjemmebanen og på Århus Friskole ikke mindst er en hverdag fyldt med mange stimuli, aktiviteter, skiftende

arenaer og krav om omstillingsparathed, læring, ansvar og social bevidsthed. Det kan til tider være svært at være barn - og voksen sådan en dag. Derfor kan det være rart med et lille pusterum! Et pusterum hvor man bare kan være.

Man kan sige, at der er to måder at være til stede på : At handle og at være, og der skal gerne være en fornuftig balance imellem de to tilstande. Næsten alt, hvad børnene foretager sig i skolen og formentlig også udenfor skolen, kræver handling. De lytter, koncentrerer sig, skriver, svarer på spørgsmål eller beskeder og forholder sig til venner etc. Og væren - der hvor man bare er til stede uden retning. Dét bliver der desværre mindre og mindre af i vores samfund! Men børn, såvel som voksne, har brug for at kunne trække stikket, for selv at kunne mærke, hvornår de har brug for det.

Igennem mindfulness og skærpelsen af opmærksomheden og sanserne kan børnene komme i bedre kontakt med egne følelser og dermed også med andres følelser, og det kan hjælpe dem til mere indre ro. Vejen går gennem vejtrækningsøvelser, der vender opmærksomheden indad samt fokus på åndedrættet. Enten igennem yogastræk eller liggende på yogamåtter, mens stille afslapningsmusik og en rolig stemme fylder lokalet. Børnene, de der kan, ligger med lukkede øjne og forsøger at mærke deres åndedræt og centrere deres opmærksomhed midt i kroppen. Ikke alle øjne bliver lukket, men der falder en ro over dem for en tid. En ro hvor de forsøger at mærke sig selv, mærke sit hjerte og mærke, hvilken stemning de er i lige nu! En lille oase hvor man bare kan være. En oase som kan give børnene et større overskud til dagens kommende skoletimer eller til frikvarteret, hvor der skal leges, handles, indgås kompromisser og meget andet.

Hvis vi vil øge indlæringen og skabe de gode relationer i skolen, er der mange vigtige komponenter, der er afgørende. Det er bl.a. afgørende, at der er en god, tryk og respektfuld relation, voksne og børn imellem samt børnene imellem.

Igennem mindfulness kan vi hjælpe børnene med at skabe en god kontakt til sig selv og dermed også til andre. Det handler om at kunne give børnene nogle redskaber til at kunne vise tolerance, respekt, interesse og empati overfor hinanden og samtidig appellere til børnenes forståelse af eksempelvis en konflikt.

Både vi voksne og børnene kan træne og udvikle evnen til at være nærværende, opmærksomme, empatiske og i god kontakt med egen indre dømmekraft og ro. Disse kvaliteter er helt nødvendige for, at børnene kan bevare lysten til at lære og til at udvikle sig. Evnen til at falde til ro og til at koncentrere sig i et miljø med mange ydre stimuli udvikles ikke nødvendigvis af sig selv.

Det kræver en god portion tålmodighed for både børn og voksne at lave mindfulness i en børnehaveklasse, men jeg er nu af den overbevisning, at børnene kommer til at profitere af dette på den lange bane! Mit ønske

er en flok børn, som kan og tør være sig selv og være til i nuet.

- Der ligger en enorm styrke i nuet og i de øjeblikke af genuin kontakt mellem mennesker.
- De nuværende og nærværende øjeblikke.

Naturstationen Tur/Retur – Del 1 *af Sprogø*

Smæk fødderne op på din yndlings rokokkopude, knap en øl op også, for denne historie kan gå hen og blive lang i spytet.

Som nogle måske har gættet, så henviser titlen til en tegneserie af Hergé med den eventyrlystne journalist – Tintin.

Og mere præcist til den serie i to dele, som omhandler en tur til månen og tilbage igen. Min historie tager sådan nogenlunde afsæt i samme situation. Måske ikke helt en rejse gennem atmosfæren og ud til vores kære måne, men tro mod den bagvedliggende historie i tegneserien en rejse mod det ukendte.

På en sådan rejse skal man forsøge at forberede sig grundigt, tage højde for alle eventuelt er, drage egne erfaringer, og justere planen tilsvarende. Så er det blot et simpelt spørgsmål om at tage det første skridt ud i det ukendte, og så skal resten af kroppen nok følge efter. Altså når først hovedet er sendt af sted – og det er jo her, udfordringen ligger.

Og hvordan hænger denne palaver så sammen med Århus Friskole spørger du måske dig selv? Jo, lad os skrue tiden nogle måner tilbage.

Da sommerferien løb mod enden, var vi flere lærere, som havde ventet med spænding på, at den brandnye Naturstation skulle stå færdig.

Personligt mødte jeg op en uge før sommerferiens afslutning bare for at være i god tid med opsætning af A/V osv. i den nye naturstation. Stor var forundringen og skuffelsen, da jeg vantro stirrede på en byggekatastrofe, som ikke havde rykket sig et eneste søm i hele ferien. PIS. Her stod man med planer og ideer – håb for en lys naturvidenskabelig fremtid på Århus Friskole. Alskens materiel var bestilt, undervisningen lagt i støbeformen, og hovedet var klar til at tage hul på et nyt kapitel.

Heldigvis havde vi lærere lige været igennem en normaliseringsproces, noget med Lock Out og ny skolereform, en manøvre som har hærdet os yderligere – man fristes til at sige - tak for lort.

Så måtte man i gang igen med at holde undervisningen kørende i klasselokalerne, det kræver en vis form for humor at finde det sjove og inspirerende i en kemitime frem, når man skal tænke på, hvad der kan lade sig gøre udenfor et egentligt fysiklokale. Det samme gjaldt det nye hypede fag Materiel Design (tidligere: Håndværk & Design, tidligere: Sløjd), her lå udfordringen i endnu en gang at tage fat om emner, som kunne lade sig gøre i klasselokaler – uden smålig skelen til inde miljø og støjforhold.

Natur og Teknik, Biologi, Geografi – også fag som berørtes af den totale nedsmeltning af Naturstationen.

Og så skal jeg lige love for at processen først tog fart. Nye håndværkere blev hidkaldt for at gøre arbejdet færdigt, en ikke helt let opgave, da mange skulle overtage arbejde som andre havde begyndt, og der skulle også lige læres nye teknologier at kende imens. Installationen af jordvarmeanlæg og udluftning var og er ikke helt let at få til at spille. Det volder til denne dag problemer for både elektrikere og os brugere af lokalet.

Samtidig med at man skal holde en dagligdag kørende, skulle vi lærere, som skal bruge lokalerne, så også lige være med til at indrette, bygge, fejlsøge og udbedre alskens ting i lokalerne - og så også lige tage stilling til nye love og regler i kølvandet på skolereformen. Nå ja, så er der jo også den lille detalje med at holde seks forskellige fag kørende parallelt med førnævnte opgaver.

Man kunne godt blive lidt træt.

Men selvom vi tager store syvmile skridt ud i det ukendte, og selvom vi bygger rumfærgen, mens vi flyver af sted – ja så er det altså det hele værd.

Man skal ikke længere slæbe 3 forskellige værksteder rundt i klasserne, men tager hele klassen og rykker over i de næsten færdige lokaler og laver konge undervisning. Det er en ren fornøjelse dagligt at se, hvordan undervisningsmiljøet og rammerne hænger smukt sammen i symbiose.

At se en 4. klasse folde sig ud i hvide fysikkitler, og splitte vand ad i atomer for derefter at sætte ild i hydrogenet – det giver sgu god energi.

Eller lade alle ungerne i 5 klasse slå sig løs med dekupørsave og krydsfiner – der opstår magiske øer af dyb dyb koncentration (eller flow – hvis man er mere til den beskrivelse), hvor selv den mest skeptiske elev må overgive sig.

Og at vi nu rent faktisk kan tillade os at lave fysik/kemi undervisning i ægte uforstyrrede laboratorieomgivelser – hvor vi kan lege med kemikalier, ild, strøm, teori, vand, dippedapper og dippedutter – ja det er i den grad varmt velkomment på Århus Friskole.

Og jeg bilder mig selv ind, at jeg dagligt kan se forundren over vores verden, når vi arbejder i små grupper og udfører sådan helt rigtige fysikforsøg, drager konklusioner, finder fejkilder og bygger teser.

Jo jo, fremtiden er lys for den naturvidenskabelige linje på ÅF. Så skal vi bare lige have Naturstationen HELT i mål – men lur mig om det ikke også nok skal blive en realitet.

Glæd jer allerede til del 2 af historien, om en 5-7 år, når vi tager temperaturen på, om vi overhovedet har rykket noget med satsningen.....

Århus Friskole bevæger

En festlig og farverig skole

Af Marie Ludvigsen

Mange spørger for tiden, hvad Århus Friskole gør i forhold til den nye folkeskolereform. Vi er ikke underlagt reformen, men ifølge friskoleloven skal vi stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, men vi er frie til hvordan. Spørgsmålet er, om det er interessant at beskrive Århus Friskole ud fra folkeskolereformen - eller om skal vi fortælle, hvilke kvaliteter Århus Friskole har. Denne artikel er et forsøg på at indfange, hvad der er nogle af Århus Friskoles kernekvaliteter.

Fra frihedskamp til friskole

Århus Friskole har sine rødder i en anden reform, kaldet reformpædagogikken, som i begyndelsen af 1900-tallet var et opgør mod den hårde disciplin i den autoritære skole, der medførte, at eleverne blev passive og autoritetstro. Konsekvensen heraf var, at skolerne blev samfundsbevarende. Skolen skulle udvikles, så den frigjorde børnene. Skolen skulle have et virkelighedsnært indhold, som gav plads til, at barnet udviklede sig i sit eget tempo. Visionen var, at de børn som voksne ville kunne danne nye og menneskeværdige samfund.

Århus Friskole blev startet i 1952 bl.a. af Kamma Klitgaard Povlsen, som var en lærer, der var meget inspireret af reformpædagogikken. Kamma var en modig kvinde. Hun var en af de få danskere, der under 2. verdenskrig turde være aktiv i den danske modstandsbevægelse. Hun blev taget af tyskerne i 1944 og kom i KZ-lejren Ravensbrück. Kamma overlevede, og da hun kom tilbage, fortsatte hun sin modstandskamp, nu mod den autoritære pædagogik i folkeskolen. Et folk skulle ikke være så autoritetstro, at de ikke gjorde modstand. Hun ville lave en antiautoritær friskole, hvor man ikke skulle gå i takt. En skole hvor eleverne ikke var bange for autoriteter som lærerne/skolelederen. *"Hvor det væsentligste ved skolen var, at man havde lærere, der kunne lide deres arbejde og kunne lide børn, at lærerne havde en livsindstilling, der var positiv overfor menneskelig livsudfoldelse osv."* (Bogen om Århus Friskole, 79, s. 14). I den første målsætning til Århus Friskolen var ordet "glæde" det mest gennemgribende ord (Bogen om Århus Friskole, 79, s. 25). Det ord har stadigvæk sit eget punkt i Århus Friskoles formål. Glæde, glade medarbejdere, positivitet overfor menneskers livsudfoldelser, og at børnene skal have mod til at være kritiske medspillere i samfundet, er stadigvæk nogle af kernekvaliteterne på Århus Friskole.

Jeg ved ikke, hvordan jeg skal kunne måle og teste for at kunne dokumentere glæde og positivitet på Århus Friskole og betydningen af det i et livslangt perspektiv. For at få dokumentation til artiklen har jeg givet ordet til eleverne i 7. klasse på skolen.

"Jeg synes, at timerne er gode, fordi der er en god stemning. Lærerne er sjove, og der er ikke sindssygt meget disciplin. Jeg synes nemlig, at man sagtens kan lære noget uden alt for meget sådan "disciplin", for hvis der ikke er en god stemning i klassen i timerne, så gider man heller ikke lytte efter, og det er svært at koncentrere sig, hvis man altså skal tænke på at sidde bestemt og være total artig konstant." (Marie 7. klasse)

Afslappet atmosfære

"Alle lærerne er altid glade, lærerværelset er altid åbent" (Alexander fra 7. klasse har gået 1 år på friskolen).

En af kernekvaliteterne ved Århus Friskole stammer fra det antiautoritære grundlag, som i dag måske mere vil kaldes ligeværdighed mellem børn og voksne. Det er ikke en ligestilling, for vi har forskellige stillinger/positioner. Men det er en ligeværdighed, hvor børn og voksne har lige stor værdi som mennesker.

"Århus Friskole er en virkelig hyggelig skole, hvor man bliver ramt af sådan en varm og velkommen stemning. Jeg tror, at det er meget vigtigt at have et godt forhold til lærerne."

Ikke nødvendigvis bedste venner med dem, men at man ikke synes, at de er irriterende og ligegyldige. Det er vigtigt. Det gør det sjovere og lettere at lære, hvis man gider at lytte. (Liff, 7. klasse)"

Et af tegnene på ligeværdigheden er f.eks., at børnene lægger sig på sofaen på lærerværelset, hvis de har brug for det. Sofaen på lærerværelset er det sted, hvor børn som voksne ligger, hvis man er træt, har slået sig, er syg eller er ked af det. Et andet tegn på ligeværdigheden er, at børnenes initiativer er vores pejlemærke. Der er på skolen meget kort fra ide til handling, så hvis et barn eller en voksen får en ide, så er der kort vej til at føre den ud i praksis. Det kan kun lade sig gøre, fordi vi ikke er bundet af elevplaner og nationale tests. Vi er ikke del af et system, men vi er vores egen kultur. Der er en afslappethed omkring ikke nødvendigvis at nå det, som var planlagt, men i stedet for gribe børnenes ideer, fordi de er meget bedre eller der er mere energi i dem eller...

Denne afslappethed kan have bagsider som f.eks. en afslappethed i forhold til mødetider og lektier, men den store styrke ved afslappetheden er, at den ikke giver så meget næring til et perfektionisme-gen. Børnene tør stå frem, selvom det de har lavet ikke er perfekt. De bliver ikke målt og vejlet, men de bliver bakket op. Der er en atmosfære, hvor man griner varmt og overbærende over de ting, som ikke lige lykkes. Eleverne bliver forhåbentlig fejlrobuste, fordi det at fejle ikke er nogen fejl. Børnene er noget værd i sig selv, og de lærer at mestre at stå ved sig selv.

Kernepersonligheden

"Du bestemmer selv hvem du vil være og friskolen giver dig plads til at være dig selv (Liva 7. klasse)."

I dag er der meget fokus på kerneopgaven på arbejdspladserne og på kernefaglighed på skoler- og uddannelsessteder. Det er vi også optaget af på friskolen. Men på friskolen kan man måske sige, at vi også er optaget af kernepersonligheden.

Eleverne i 7. klasse skriver:

- *"Da jeg først kom ind på skolen blev jeg taget imod med åbne arme og mit første indtryk var, at dette virkelig var et sted, hvor man kunne få lov at være sig selv. Miljøet er meget varmt og venligt." (Victor fra 7. klasse har gået på skolen i 3 måneder)*

- *"Der er ikke regler for, om man skal være indenfor eller udenfor. Man må gøre, hvad man har lyst til. På skolen kan man være sig selv."* (Alexander fra 7. klasse har gået 1 år på friskolen)

Jeg bliver meget bevæget af, at flere af både nye og gamle elever i 7. klasse skriver, at på Århus Friskole kan de være sig selv. Det er jo fantastisk at teenagere føler og oplever det. At kunne være sig selv er en kæmpe kvalitet at tage med i livet og kunne navigere efter. At opleve som barn, at du bliver set, hørt og mødt styrker kernepersonligheden, f.eks. når det du siger bliver taget alvorligt og hele timen bliver lavet om - eller at dine ideer til musicalen kom med i musicalen.

På Århus Friskole oplever jeg også en meget stærk og varm relation mellem børn og voksne. Børn, der oplever positive tilknytninger til voksne, bliver bedre til at indgå i relationer med andre og føle empati for andre. Det at være tilknyttet påvirker hjernen, som er et både fysisk og psykologisk organ (Bech, Else Marie (2014): *Professionel kærlighed*).

Peter Senge og Daniel Goleman har lavet en ny teori om "The triple focus", som handler om tre afgørende kapaciteter, som børn og unge har brug for, hvis de skal kunne navigere i fremtidens komplekse samfund og få verden til at overleve. Det er: The inner, the other and the outer = understanding self, other and the larger system. På dansk: Det indre fokus (børns indre kerne), det relationelle fokus (at forstå andre og føle empati) og det systemiske fokus (forståelse for en større verden). Det handler om kapaciteter, der rækker langt ud over skolen.

På Århus Friskole er der fokus på disse kernekapaciteter - både kernepersonligheden, de relationelle kompetencer og forståelse for en større verden f.eks. i fællesskabet og på 8. klasses turene ude i verden. På friskolens vægtes relationer og fællesskabet f.eks. på lejr, juleværksteder, musicals, optog, arbejdsbold, legesøskendeordningen mv. Det er for at styrke relationer på tværs, ligeværdigheden, medansvaret, kreativiteten, udsynet til omverden mv. Det er mindst 10 uger af et skoleår på friskolen, hvor der ikke er almindeligt skema med fagundervisning. Det er 2 ½ skoleår i løbet af 10 års skolegang. Det er en prioritering her på skolen, fordi vi tror på, at det skaber livsduelige mennesker, der kan navigere i en foranderlig verden. Det kan være svært at måle i en test og bevise, hvad friskolens kvaliteter betyder for kernepersonligheden på den livslange bane.

Fællesskab og fremtid

Til fastelavnsfesten snakkede jeg med en tidligere forældre, som undrede sig over, at hendes børn mange år efter, at de er gået ud af friskolen, bliver ved med at italesætte det, at de har gået på Århus Friskole, som en vigtig del af deres identitet. Hun sagde: *"Det kan de da ikke blive ved med"*, hvortil hun selv svarede: *"at jo det kan de åbenbart"*. Det var først ved at gå op for hende nu mange år efter, at det at have sat sine børn på skolen havde en livslang betydning i børnenes liv - meget større end hun havde anet. Jeg har selv gået på Århus Friskole i hele min skolegang, og det er som om, at Århus Friskole bliver en del af ens identitet. Det er svært at sætte ord på og indfange, hvad det vil sige, og det er helt umuligt at dokumentere det eller lave evidens på betydningen af det.

Festerne på skolen viser måske nogle tegn på denne identitet. Det er ikke kun en skolefest for nuværende elever og deres forældre. Det er snarere en Århus Friskole festival (Høstfestival hed det oprindeligt) - som er et kulturarrangement og/eller et mødested for alle, som gennem tiden har oplevet eller oplever en eller anden form for tilknytning til Århus Friskole eller til nogen, som oplever en tilknytning til skolen. Når man melder sit barn ind på skolen, så melder man hele familien ind på skolen med mulighed for at forblive i friskolefællesskabet hele livet. En skole for livet.

Til de to store årlige fester arrangerer Foreningen Århus Friskoles Venner møde for gamle elever om formiddagen. Dette møde har jeg været med til i en del år. Et

gennemgående træk ved de fleste gamle elevers fortællinger om deres liv efter friskolen er, at de ikke har gået den lige vej gennem uddannelsessystemet. De prøver sig frem og er tro mod sig selv. Hvis det de laver ikke giver mening, så sadler de om. Efter 10 år har de fleste fundet deres vej og er i gang med eller har taget uddannelser eller lever et meningsfuldt liv på en anden måde. Det er dejligt at høre, at de gamle elever er tro mod sig selv og klarer sig i det videre uddannelsessystem, da det ligger os på sinde på skolen, at vi gennem at styrke elevernes kernepersonlighed klæder dem på til et videre liv i den store vide verden.

"For mig er Århus Friskole et sted, hvor man lærer og modnes. Jeg mener selv man bliver selvstændig og at man selv skal tage læringen i egen hånd og beslutte om man vil lære noget eller ej. Jeg synes personligt, at dette koncept opbygger børn, så de bliver stærke i sindet. Og hjælper dem på rette vej mod en god uddannelse. Jeg synes at timerne er fantastiske. Vi har mindre timer end folkeskolen, men man lærer ligeså meget, hvis man vil bruge sin tid på at lytte efter og lave sine ting. Så som elev glæder jeg mig meget til mine kommende dage på Århus Friskole og jeg er glad og stolt af at gå her. (Victor fra 7. klasse har gået på friskolen i 3 måneder. Han har før gået på en folkeskole)"

Fest og faglighed

I januar besøgte jeg 7. klasse i erhvervspraktik. Jeg besøgte Liva, som var i praktik på Filuren, og da hun viste mig rundt, mødte vi lederen af Filuren, som konverserende spurgte Liva: "Hvad er det nu for en skole du går på?" Liva svarede: "Det er sådan en festlig skole." Nu har jeg flere gange hørt forskellige friskoleelever, som først og fremmest karakteriserer Århus Friskole som en festlig skole eller en skole, hvor der altid er fest. Tænk at opleve sin skolegang som en fest...

Hvad gør vi for at stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen? Friskolen har de samme obligatoriske fag og følger de nye forenklede fælles mål, vi tilstræber at følge folkeskolens minimustimetal i fagene, eleverne har undervisningsmateriale tilhørende deres klassetrin, de går til de samme afgangsprøver, og de får et karaktergennemsnit til prøverne, som svarer til eleverne i folkeskolen. Af nyt har skolen ligesom folkeskolen engelsk fra 1. klasse, det nye fag "håndværk og design" og idræt er blevet et udtræksfag til afgangsprøven.

På Århus Friskole får man ikke et hovedfokus på faglighed og ikke alt fra folkeskolereformen, men til gengæld så får man noget andet, som måske er livsvigtigt for den enkelte og essentielt for vores verden i fremtiden:

En skole fuld af liv og glade dage med fokus på fest, frihed, faglighed og fællesskab.

Tværfaglig undervisning og reflektive læreprocesser af Tine Patsche Lind

For nylig præsenterede jeg min 2. Klasse for et par billeder fra dansk materialet, Fandango: Det ene var et billede af nogle børn, der samlede skrald på en losseplads i Manila på Filippinerne. Det andet var også af nogle børn, men her legede de på nogle nedlagte jernbaneskiner ca. 2 meter fra det, der højst sandsynligt var deres hjem(slum). Første opgave i bogen var den, at børnene skulle beskrive, hvad de så – uden at tolke på det. Det var lidt svært kun at være beskrivende, børn er gode historiefortællere, og de vil også gerne finde en forklaring på det, de ser, de afsøger muligheder og har allerede efter første syn dannet sig mange historier og spørgsmål i deres hoveder: Hvad leder de efter på lossepladsen? Hvorfor er de der? Hvor er deres forældre? Kan man få penge for skrald? Osv. Mange tanker fløj rundt i lokalet. Jeg fortalte nøjsomt, at opgaven, lige nu, ikke var, hvad de tænkte på, og hvad de troede, der var hændt børnene på billedet, jeg var kun interesseret i det, de så – de skulle beskrive billedet som for en blind.

Det at prøve at fastholde børns tanker, når store temaer tages op er en god øvelse. Det handler jo om at være opmærksom på de spørgsmål og den opgave, der bliver stillet dem. Og denne opgave var enkel, og hjalp dem med at sortere lidt i deres tanker. Selvom det var svært at holde sig selv udenfor.

Næste øvelse: Finde forskelle mellem børnene på billederne og deres eget liv som børn i Danmark. Det gav dem rigelig med mulighed for refleksioner over de store forskelle, der jo er på børneliv alt afhængig af, hvor man vokser op i verden. Det var en nem opgave for dem. Der var mange og store forskelle på den måde børnene i skraldet levede og så deres eget liv som børn på Århus Friskole den fredag morgen i marts.

Som afslutning på timen bad jeg dem om at fokusere på ligheder. Hvad har I tilfælles med børnene på billedet? Sikken en brainstorm- det var rørende:

De har følelser, de har familie, de har tanker, de føler glæde, de kan være kede af det, de kan lide at lege, de vil have tøj på, de genkender andre børn i sig selv. Det jeg hæftede mig ved var, at de var så opmærksomme på det følelsesmæssige aspekt.

Ikke så meget de ydre omstændigheder, såsom helt basale ting som at have mulighed for at gå i skole, have en seng at sove i om natten, mulighed for rent vand og mad og lægehjælp. Disse ting ville jeg gerne gøre børnene mere opmærksomme på, og det fører mig hen til min overskrift: Tværfaglighed. De sidste helt basale menneskerettigheder med mulighed for at få opfyldt helt elementære behov er faktorer, man beskæftiger sig med indenfor geografi. Hvad er definitionen på fattigdom, hvordan måler man den?

Hvorfor findes der fattige og rige lande? Hvad forstår man med menneskers levevilkår? Nu har man jo ikke Geografi i 2. Klasse, men N/ T rummer væsentlige og vigtige elementer fra geografien. Tværfagligheden, synes jeg, har lidt hårde tider – i hvert fald i min undervisning. Sådan et lille eksemplarisk forløb er oplagt til at skabe rum for mere sammenhæng mellem fagene. Jeg tror, at man sagtens kan sikre fagernes lødighed, når der arbejdes mere på tværs af fagene. Jeg tror, vi skal mere væk fra vores tænkning af fag i lektioner – have lidt plads i vores skema til at udfolde fagene på tværs af hinanden i samarbejde med de forskellige faglærere. Jeg siger ikke, at disse arbejdsformer ikke praktiseres på skolen, jeg tror da nok, at flere af mine kolleger arbejder tværfagligt. Og jeg ved, at med projektopgaverne i Rød og landeemnet i Lilegul arbejdes der med fagene på tværs. Ligeledes i forbindelse med projektarbejdet før 8. Klasses-turen arbejdes der flerfagligt med det land turen går til. Jeg påpeger blot, at man også i andre perioder og i alle grupper/klasser måske skal tænke flerfagligheden mere ind i skemaet.

Kai Ålbæk Nielsen formulerer begrebet dannelse som ”..det at kunne reflektere over naturen, samfundet og teknikken som helhed. Det at kunne forstå sin identitet, som en målrettet bevægelse ind i fremtiden.” Helheden pointerer for mig vigtigheden i at arbejde med fagene tværfaglig.

Jeg tror, vi skal blive meget bedre til at have børnene med i deres egne læreprocesser og tilrettelæggelsen af undervisningen. Det er en god tilskyndelse til udviklingen af det refleksive.

Jeg kunne forstille mig, at i min klasse var det nogle, der gerne ville arbejde videre med at skrive historier om billederne. Et skriveforløb med fokus på børn og forskellige livsvilkår.

En anden gruppe ville måske arbejde med børnearbejde. De kunne se nogle dokumentarfilm fra Børns Vilkår, som de har lavet til børn i den aldersgruppe. Nogen ville læse lidt om Filippinerne i De Små Fagbøger og holde et lille oplæg for klassen. Digte kunne der også skrives ud fra billederne. Eller et fokus på genbrug: Hvilken skrald kan genbruges? Musikken kunne også finde sin plads: Hvilken musik spiller man på Filippinerne? *Jeg* ved det ikke, men nogle børn kunne undersøge det. Det er det, jeg mener med, at børnene skal være mere med til at tilrettelægge undervisningen i perioder. Kan det måske hjælpe dem med at blive bevidste om egen læring, at sætte ord på, *hvad* man har lært, *hvordan* man har lært det, og *hvorfor* man har lært det. Altså, hvad man skal bruge det til, og, hvordan det hænger det sammen med deres egen forståelse af verden?

Vi skal som skole være med til at forberede vores elever på verden derude- og den verden er præget af refleksivitet. Vores samfundsudvikling kræver, at vi i skolen tænker arbejdsformer ind, der giver vores børn mulighed for en kategorial dannelse. Her tænker jeg på sammenhængsforståelse, metarefleksion og kritisk tænkning. Hvis jeg som lærer - eller vi som skole - kan blive bedre til at tilrettelægge vores undervisning, således at tværfagligheden bevidst bliver tænkt mere ind, så skal vi gøre det.

Hvis vi kan hjælpe børnene med at blive mere bevidste om egne lærerprocesser, så skal vi gøre det. Hvis vi på nogen måde kan give børnene mere ejerskab for det de laver, så skal vi gøre det. I hvert fald skylder vi børnene at prøve det.

Det er ofte svært for vores værter at forstå hvad meningen med 8.-klasseturen er; at vi vil opleve det helt almindelige liv og den helt almindelige hverdag og derfor spørger om det er muligt med indkvartering hos helt almindelige familier. Det kom i stand på denne tur, og her ser vi et af holdene; Jonas, Mattis, Nicolai og Jesper klar til om et øjeblik at blive hentet på pikipiki (motorcykel) for at tilbringe en dag og en nat hos en af vores værter og hans familie. Sprogbarrieren var et issue, men der var masser at fortælle, da vi mødtes dagen efter.

Et svært punkt på tjeklisten er mødet med jævnaldrende. Der er slet ikke samme ungdomsliv med frihed og hyggetid hos ungdom i den fattige del af verden. Især pigerne havde svært ved at finde jævnaldrende – de arbejdede 24/7 i deres familier. Drengene fik sat en fodboldkamp i stand og mødte her nogle jævnaldrende.

Vi besøgte en secondary school med 700 12-18-årige og friskolebørnene blev kastet ind i forskellige klasser for at fortælle om deres danske liv. En dag med mange indtryk: Skoleuniformer, spanskrør, udgangsforbud, aldeles autoritær opdragelse, og et væld af nysgerrige elever. Der er en enorm forskel på ungdomsliv i Danmark og Tanzania.

Den grønne bevægelse

Af Anders Høegh -SFO

Århus Friskole er en skole, der har en rigtig god placering – og her tænker jeg ikke på 1.pladser i statistikker og undersøgelser. Men nej en god placering midt i naturen med skov og mark bogstavelig talt et stenkast væk. Brabrandssøen er kun en mindre gåtur væk, og selvom vores skolegård er asfalteret, så har vi stadig Grumse, Knallertbakken og området omkring Naturstationen at boltre os på.

Ja vi har vores egen Naturstation – som ligger lige midt i naturen og inviterer til naturfagsundervisning i åbne rammer. Vi har fået solceller på skolens tag. Vi har jordvarmeanlæg til Naturstationen. SFO'en har planer om 'børnehaver' – altså små køkkenhaver/højbede, hvor børnene kan så, passe, vande og høste afgrøder af den ene eller anden slags.

Der sker mange ting, som kunne indikere at Århus Friskole er med på "den Grønne Bølge" - og det er rigtig fedt! Men hvad nu, hvis vi gav den fuld skrue med grønne tiltag – en bevægelse der satte fokus på miljø og bæredygtighed i alle (eller i hvert fald mange) aspekter af livet på ÅF.

Hvad nu hvis vi:

- Havde affaldssortering? At vi var superskarpe på at sortere vores affald rigtigt – og komme af med det på en forsvarlig måde. Havde en kompostbeholder til grøntaffald, sorterede pap/papir, plast og metal for sig. Mange af os gør det nok allerede hjemme – så hvorfor ikke på skolen?

- Havde overvejende økomad i køkkenet? At vi fik vores råvarer fra bæredygtige producenter. At vi går efter et økologisk spisemærke i guld for 90-100% økologi i køkkenet – eller i hvert fald et i sølv for 60-90% økologi... (se evt <http://www.oekologisk-spisemaerke.dk/>)

- Var selvforsynende? At solcellerne på taget leverede så meget strøm, at vi i de timer vi er på skolen ikke behøver at trække på elnettet. At vi selv producerede (bare en del af) råvarerne til vores mad... At vi fik kød fra vores eget kvæg, der gik og græssede på engene ved søen...

- Havde et miljøråd på skolen? At vi havde et forum, hvor elever, forældre og ansatte sammen kunne tage initiativ til og planlægge skolens grønne tiltag.

- Havde en egentlig grøn profil? At vi ud over at profilere os på musik og kreativitet, som vi er knaldhamrende gode til, også kunne vise det grønne flag... At vi lod grønne tanker gennemsyre vores virke, sætte grønne aftryk i undervisningen – undervise i miljøhensyn og bæredygtighed i alle fag på alle klassetrin.

- Havde Friluftsrådets Grønne Flag? At Århus Friskole blev en certificeret Grøn Skole. At vi gennem fokus på miljø og bæredygtighed kan "bidrage til, at børn og unge bliver aktive medborgere, der kan tage hånd om vores natur og miljø" som der bl.a. står på <http://www.groentflag.dk/>, hvor man kan læse rigtig meget om, hvordan man kan gøre sin skole mere grøn.

Tanken om Grøn Skole/Grønt Flag har været oppe og vende før, men måske er det nu tiden er moden?

Læsebånd giver fordybelse, empati og indsigt

Af Asger

Hver dag kl. 9:45 hører man lærerne sige "Læsebånd", når de træder ind i Rød Gruppe. Højest 1-2 minutter senere har næsten samtlige 60 elever fra 5.-7.klasse forladt denne fysiske verden og befinder sig inde i tankerne af en fortæller fra en selvvalgt bog.

Og hvordan går det så med læsebåndet? Ifølge eleverne i de tre klasser går det forrygende. Ingen elever ønsker læsebåndet afskaffet, en stor del ønsker mere tid end de 20 minutter båndet varer, alle vil selv have lov at vælge, hvilken bog de skal læse – og de fleste synes selv, de er ret gode til at koncentrere sig. Alle elever i Rød har udfyldt et lille spørgeskema, jeg delte ud en dag for at tage temperaturen på læsebåndet.

En del af eleverne fortæller i undersøgelsen, **at de faktisk ikke læser hjemme** – "jo, hvis man må tælle facebook med", som en af drengene fra 7.klasse svarer.

Mange undersøgelser viser, at især drenge stopper med at læse på mellemtrinnet, men også piger kan kaste bøgerne fra sig og hellige sig TV, facebook, spillekonsoller, youtube - you name it!

***Men er det ikke lige så godt at se mange film eller gå i biografen?
Nej, det er det ikke!***

At læse øger ordforrådet. Nogle læseforskere fortæller, at børn på mellemtrinnet lærer op til 10 nye ord - hver dag – og de, der ikke læser, ja de lærer ikke så mange nye ord.

Allerede Aristoteles pegede i sin bog "Poetikken" (335 f. Kr.) på litteraturens evne til at skabe sjælelig renselse igennem den såkaldte Katharsis-effekt, som kommer, når vi lider med den tragiske helt.

På film kan man ikke komme ind i tankerne på et andet menneske på samme måde. Når man læser, danner læseren selv billeder og lever sig ind i et andet menneskes tankesæt og liv. Forleden læste jeg, at nogle forskere nu har bevist, **at meget læsende mennesker er mere empatiske og tolerante end ikke-læsere**. Det er måske ikke så overraskende, at hvis et menneske dagligt bruger tid på at sætte sig ind i andre menneskers tanker, problemer, verden.... så resulterer det i en større evne til indlevelse og forståelse for andre menneskers udfordringer i livet.

Jo længere vi kan få eleverne til at læse af lyst – jo større chance er der også for, at de vil nyde bøger som voksne. **Hold ikke op med at læse højt for dine børn, heller ikke selv om de er store**. Det er fantastisk vigtigt, at kunne dele glæden ved en god historie med sin familie.

Derfor skal vi selvfølgelig bevare læsebåndet – og eleverne skal fortsat selv vælge, hvad de har lyst til at læse. Vi har fastholdt, at vi læser i fysiske bøger – ikke skærm. Og måske er det gammeldags, men der er masser af gode bøger derude. Og der skrives fortsat mange, gode, nye spændende bøger for børn og unge. Fantasy, gys, krimi, romantik, spænding, heste..... Besøg det lokale bibliotek og gå på opdagelse.

For nylig læste jeg i en avis, at værdien af gratis biblioteker og adgang til bøger i sidste ende giver Danmark et stort overskud på betalingsbalancen – hvordan de så end har regnet det ud?

Vi lærere skal undervise eleverne i læsning inden for de forskellige fag. Der hører meget forskellige ord, metoder, fagudtryk til hvert enkelt fag. I danskundervisningen skal vi

selvfølgelig også læse på nettet, se youtube, reklamer, sangtekster og alle de andre teksttyper, der findes.

Men i læsebåndet skal vi dyrke at stimulere den fortsatte frivillige lyst til at begive sig ind i et helt andet univers. Og vi skylder alle børn chancen for at kunne fordybe sig og danne billeder inde i hovedet. Vi ved også, at **de unge, der bevarer læselysten klarer sig langt bedre i uddannelsessystemet** end de elever, hvor bogen er blevet så tung, at den ikke kan løftes – og den eneste læsning består i at læse undertekster og tekster på nettet!

Vi skal stimulere læselysten ved at give eleverne adgang til gode bøger – og bøgerne må helst ikke se for gamle og slidte og uinteressante ud. Og så skal vi selvfølgelig selv blive ved med at læse! Venlig hilsen en dedikeret læsehest☺

1.oktober startede vi læsebånd i Rød: hver dag fra 9:45 – 10:05. Nogle gange går en hel klasse fra, hvis det forstyrrer undervisningen i et andet fag for meget. Men de fleste dage læser alle tre klasser. Nogle sidder i klassen, nogle i fællesrum, nogle ovenpå, nogle i Karins rum – eneste regel er: Du må ikke forstyrre andres koncentration eller fordybelse.

Forældreopgave: Sørg for at støtte dit barn i at finde gode bøger, læs eventuelt selv med (jeg har selv læst mange fantasy-serier og har derigennem fået øjnene op for kvaliteterne i både Harry Potter, Hunger Games, Skammerbøgerne og sågar Twilight-serien, der startede en bølge af populære bøger og seriefilm med vampyrer som omdrejningspunkt). Gå på biblioteket og søg: Der finder du en hel afdeling med fantasy-bøger, såvel som et hav af andre emnebøger

Værkstedet – det multifunktionelle rum *Af Gitte*

Skolens nye bygning er på mange måder spændende.

Naturstationen, Naturkiosken, Firbenet – kært nyt barn har allerede mange navne!

At arbejde i et multifunktionelt rum, altså et rum med mange funktioner, kræver disciplin og overblik. 3 fag har nu hjemme i samme lokale: billedkunst, sløjd og håndarbejde.

Det nye fag "Håndværk og design", som er på skemaet i folkeskolen, er ved at finde sin form her på friskolen også. Faget er et praktisk kreativt fag, der sammenknytter håndværksmæssige arbejdsformer, idéudvikling og designprocesser og forholder sig til den materielle hverdagskultur, vi er en del af. Faget rummer mange innovative og kreative processer. På friskolen har vi føjet billedkunst til de to håndværk og design fag: sløjd og håndarbejde.

Håndværk og design er et fag, der med sit indhold og arbejdsmetoder i høj grad lægger op til samarbejde med skolens andre fag.

Idéudvikling og skabende processer hvor omverdenen inddrages, og som har til formål at finde løsninger på konkrete behov, involverer både manuelt og intellektuelt arbejde. Det udvikler kreativitet og innovation, og styrker elevernes tillid til egen formåen og mod på iværksætterier.

I håndværk og design vælges forskellige materialer, teknikker og værktøj ud fra elevernes forudsætninger og udvikling, det er derfor væsentligt, at der er adgang til værkstedsfaciliteter, der støtter op om dette.

Og det har vi fået! Som underviser i disse fag, er det helt vidunderligt at have et faglokale, der både er stort, lyst og fyldt med materialer og værktøj. Jeg kalder det værkstedet!

Når værkstedet er et sløjdløse, sættes mobile høvlbænke fast på bordene. Så bliver der savet, hamret, boret, limet og arbejdet med værktøj. Der er høvlspåner og savsmuld på borde og gulv, og de store kasser med værktøj er åbne. Trykt og klippet, limet og arbejdet med hårde materialer.

I håndarbejdstimerne har vi fat i garn, stof, maling, væve, symaskiner, strikkepinke, nåle og filt. Materialer sættes sammen på nye spændende måder.

Og i billedkunstimmerne bliver staffelierne trukket frem, der bliver malet og tegnet. Vi bruger papir, lærreder, pensler, maling, kridt, kul, og alskens materialer.

Det er der ikke noget nyt ved. Det nye er, at de 3 fag har til huse i samme lokale. At de 3 fag nu er en del af et langt bredere fag, og at de 3 fag derfor kan smelte sammen.

Når et lokale skal rumme værktøj, maskiner og materialer til 3 fag kræver det noget af børn og voksne. Det er vigtigt med velfungerende systemer, med logiske placeringer af f.eks blyanter, linealer, save og søm, og med planer for oprydning. Mange materialer og redskaber er frit tilgængelige, andre er låst inde.

Et andet vigtigt element ved værkstedet er dets placering. Det er super skønt at kunne åbne dørene ud mod det overdækkede fliseareal, hvor man kan sidde eller stå og arbejde. Her er der plads til de store armbevægelser. Lysindfaldet i værkstedet og naturen lige udenfor, får bygning og omgivelserne til at smelte sammen. Det er meget inspirerende at se ud på bakker, børn, mudder og træer. Og lige om lidt er vejret så godt, at værkstedets aktiviteter rykker udenfor, og åbner mulighed for nye arbejdsmetoder og uderum.

Vi spiller fodbold sammen *af Lars - SFO*

I 1980 blev der også spillet fodbold på Århus Friskole, men som billedet viser, foregik det under lidt andre forhold. På billedet ser vi vores nuværende skoleleder spille kamp mod lærerne sidste skoledag på en bane, der mest af alt ligner en blomstereng. Fodbold var primært noget, der hørte til andre steder, og da det rigtig begyndte at få tag i de unge, satte fodboldforskrækkede voksne straks en række regler op. Der skulle være både drenge og piger på begge hold, man talte ikke målene, og hvis man scorede, skulle man gå over på det andet hold...

Med skoleloven i 1975 ændredes fokus i idrætstimerne. Der kom flere perspektiver ind end det fysiske og færdighedsmæssige. Man fik øjnene op for de sociale og psykiske udviklingsaspekter og begyndte at sætte fokus på fællesskabet omkring idrætstimerne. I dag fylder idræt (nyt eksamensfag) og især fodbold meget på ÅF, fra 0. til 9. klasse. Vi ser kampe i skolegården med selvkonstruerede mål, kampe i salen, kampe på plænen, kampe på Stautrups baner og kampe på gangene, indtil det bliver opdaget. Vi ser drenge og piger, store og små, spille sammen på blandede hold.

I SFO'en gik vi skridtet videre for to år siden. Vi begyndte, at lave rigtig fodboldtræning med trøjer, kegler, opvarmning, øvelser og kampe mod en anden skole (Åby skole). En overrasket drengeflokk fra Åby oplevede til den første kamp i Stautrup, at ÅF havde nogle ikke helt almindelige tilskuere. Da kampen blev fløjtet i gang, ankom der pludselig et kæmpe sambaorkester med børn fra 0. til 4. Klasse, der sang og spillede.

Men hvad er det så fodboldtræning kan, sat ind i en pædagogisk kontekst ?

En træning på ÅF består af fem faser:

1. Opstart
2. Opvarmning
3. Øvelser
4. Kamp
5. Afslutning/evaluering

Opstart:

Vi mødes der, hvor træningen skal foregå. Sætter os ned i en rundkreds, så alle kan se hinanden. Har der været nogle konflikter tidligere på dagen, bliver det vurderet om de skal løses inden eller efter træningen. Dagens program bliver beskrevet, og det bliver samtidigt gjort klart, at her hvor vi sidder er også vores timeout zone. Timeout zonen bliver brugt til de børn, som bliver udfordret på deres temperament, og som i enkelte tilspidsede situationer, kommer til at træde en smule ved siden af reglerne. Vi har et begreb på ÅF, som hedder "go stil", og børnene huskes på, hvad det vil sige. *Hjælp hinanden, snak ordentligt, behandl hinanden og vores ting ordentligt, ha det sjovt, gi den gas...*

I fase 1 er der fokus på skiftet fra een aktivitet til en anden, nu er vi til træning, og det er det her, det handler om. Hvem er med? Hvad skal vi? Hvad er rammerne?

Opvarmning:

Vi starter med at lunte rundt på anlægget alle sammen og småsnakke. Derefter sættes der fokus på enkelte dele af kroppen, der hoppes på et ben, der laves små fangelege, og der laves motorisk træning. Til sidst lidt udstrækning, hvor den kropslige forståelse og koncentrationen kommer i samspil.

Opvarmning for denne aldersgruppe med denne form for træning er nok mindre vigtig i den fysiologiske forstand. Jeg syntes dog, det rummer nogle muligheder for at lære børnene, at forstå deres krop. Udvikle bevægelser og på den lange bane lære, at det oftest er en god ide at starte langsomt op.

Øvelser:

Vi har børn med fra 5 år til 11 år, så øvelserne bliver selvfølgelig tilrettelagt efter niveau. Vi laver masser af boldlege med både fødder og hænder, og jeg forsøger at holde mig til max. tre forskellige øvelser pr. gang, da jeg synes, det er vigtigt, at have tid til de enkelte øvelser.

Det altoverskyggende for mig er, at børnene får rørt bolden så meget som muligt. Vi leger øvelserne og bryder gerne de traditionelle fodboldregler. Leger også med tal og bogstaver, så der f.eks. skal tælles til 10, mens man afleverer. Eller for de stores vedkommende tælles i tabeller eller staves ord. Børnene synes, det er sjovt, og det øger koncentrationen. Måske der også ligger en lille faglig sidegevinst, men det er jeg jo ikke uddannet til at vurdere.

Kamp:

Vi spiller typisk kamp mellem 10-20 min. Vi blander holdene efter alder og niveau og forsøger at være så anonyme som muligt. Det er dog stort set altid de voksne, som sætter holdene. Der bliver fokuseret meget på fællesskabet, man roser hinanden, man trøster hinanden, man afleverer til hinanden, man kæmper for hinanden, og man respekterer hinanden og ikke mindst sine modstandere. Det er dog ikke et tabu med konkurrence. Børnene vil gerne vinde og for nogle børn, er det hele essensen af spillet. At ville vinde, at stræbe efter noget, at blive den bedste er efter min mening gode dyder. Dyder, der kan være svære at håndtere, og som i mange foreningsmæssige sammenhænge bliver forsøgt fjernet eller nedtonet. Jeg er fortalende for konkurrence, men

aldrig på bekostning af fællesskabet, og jeg ved, hvor magisk det kan være, når man føler man har udviklet sig i samspil med andre.

Afslutning/evaluering:

Når kampen fløjtes af, mødes vi igen i cirklen (timeout zonen) og dagens træning/kamp bliver vendt. Det sker ved, at den voksne starter med at hente et par gode eksempler frem fra træningen. Det giver børnene en ide om, hvad det i praksis vil sige at udvise "go stil". Derefter er det børnenes tur, og her bliver der reflekteret over alt mellem himmel og jord. Generelt er børnene på ÅF rigtig gode til at evaluere og reflektere.

Rummet/cirklen efter en fodboldtræning kan til tider være et magisk rum. Har der været større eller mindre konflikter under kampen, er det også her vi får disse afsluttet. Til sidst sluttet det hele af med et kampråb.

Vores foreningsprincipper i Danmark afhænger af frivillige voksne og unges hjælp.

Derfor har flere forældre oplevet pludselig, at stå med en stor flok utålmodige, vilde børn, som kun tænker på at komme på græs. Dette kan være en fantastisk livsbekræftende oplevelse, men det kan i høj grad også være det modsatte. Holdsport giver børn nogle fantastiske muligheder for at lære at begå sig i fællesskabet. Fodboldtræningen giver også børnene muligheden for, at dyrke noget sammen med sine skolekammerater. Flere af børnene på ÅF bor i forskellige nærmiljøer og har svært ved at få en fritidsinteresse væk fra hjemmet til at passe ind.

Jeg mener, det er vigtigt vores børn **dyrker** fællesskabet, om det er musik, teater, spejder, rollespil, sport eller andre former er ikke så vigtigt, men vi lever i en tid med meget fokus på det enkeltes barns behov og muligheder, og hvis eksperternes bekymringer om en generation af *curling og drivhusbørn* skal ændres, er fællesskabets platform et godt sted at starte.

Rundt om naturstationen – planer og ideer

Af Ole

Så står det her endelig. Huset vi har ventet på i årevis. Vi er begyndt at bruge det, selvom der stadig er nogle ufærdige områder, som håndværkere bakser med at få helt styr på. Den korte besked om huset er, at det ganske enkelt er helt fantastisk at undervise i. Mere om dette andetsteds i dette blad.

Her fortsætter nogle linier om naturstationens nære omgivelser, der fra byggeriets første idefase har været tænkt med som en vigtig del af huset.

Naturstationens nære omgivelser er i skolens historik mødet mellem natur og kultur. Her var det store uregulerede område med højt græs, fred og ro og muligheder langt fra voksne. Selvom der nu er mere bebygget, så ønsker vi stadig dette element af ureguleret bevaret. Så jeg foreslår, at vi holder fingrene væk fra de øverste dele af vores grund.

Området lige ovenfor Naturstationen er tænkt som et naturfagligt ude-undervisningsområde. Her er det blanke stålbord. Her er udendørs vand og strøm. Der er tag over hovedet og nogle af de smukkeste linjer i Naturstationen.

Kom frit frem Naturfag og Natur og teknik med Skæl, Skind og Hud, Frugter, Safter, Hjerter, Lunger, Raketter eller noget helt andet. Her er god plads til højbede. Der er også plads til frugttræer for ovenover over truget, hvor der er blevet rigeligt bart.

På pricipplan er denne side af bygningen altså tænkt som et ude-undervisningsområde.

Området nedenfor Naturstationen derimod – ikke så langt fra skolens voksne – er tiltænkt leg og til fabuleringen med en mængde naturfaglige grundprincipper. Naturstationen har regnvandsopsamling fra taget. Vandet er gemt i reservoirs i jorden, hvorfra det kan bruges til et lege-vandmiljø nedenfor naturstationen. Egne pumpekræfter skal så føre vandet op igen til en ny tur ned ad bakke. Tårne til udsigt og til leg med fald og svingning skal også etableres på denne side. Første lille bidrag efter lidt græs kunne være at få de store gynger op igen. F.eks. her lige ovenfor stærekassepælen, hvor der nu er masser af lys og udsyn mod markerne.

Legemiljøet kan f.eks. skabes over de kommende 3-4 år. Lige nu er kræfterne nemlig bedst brugt med at indtage huset, blive fortrolig med det, skabe systemer, rutiner og klare aftaler for de mange brugere og de mange fag, der hører til her.

Strategi for Århus Friskole 2019

Bestyrelsens strategi 2015-2019

1) Forældrearbejde

Ved skolestart meldes alle datoer for forældrearbejde ud, samt forventninger til forældrenes deltagelse i samme.

Rengøringsdage

Rengøringsdage fungerer fint, men alle børnene skal deltage. Fra 2016 er der udviklet en kultur, hvor de deltager aktivt.

Forberedelse og afvikling af arbejdsweekender

Der skal udarbejdes et nemt og effektivt tilmeldingssystem til arbejdsweekender. Ledelsesteamet uddelegerer opgaven til elektronik-kyndige. I 2017 er effekten at 80 % af forældre giver en tilbagemelding ift. deltagelse. Der skal laves en strategi for videndeling/erfaringsopsamling ift. hvordan arbejdsweekender effektivt planlægges og udføres.

Vedligeholdelsesplan

Vedligeholdelsesplan skal udarbejdes i BOVU og formidles til forældrearbejdsudvalget. Overblik over prioriteringsliste – hvad kommer efter tur, hvad prioriterer vi hvornår?

Forældrekompetencer skal kortlægges

Bestyrelsen udvikler i 2016 en plan for, hvordan bestyrelsen/medarbejderne kan få overblik over de kompetencer, der er i forældregruppen, så det bliver nemmere at bidrage med sine kompetencer som forældre (Fx en forældre-kompetenceplan).

2) Kommunikationsstrategi/hjemmeside

Strategien for IT & kommunikation

Se strategien beskrevet i kommissorium for It-udvalget på Århus Friskole
I skoleåret 2015/2016 oprettes der et årshjul, så vigtige datoer kommunikeres tydeligt ud til alle på skolen.

Hjemmeside

I forår 2016 afdækkes det præcise forarbejde ift. en ny hjemmeside, og det afklares, hvad hjemmesiden skal kunne. Der skabes overblik over budgettet, og om vi skal bruge løntimer eller købe os fra design og daglig vedligeholdelse.
Efterår 2016 indhentes tilbud. Budget vedtages, samt valg af udbyder, hvis det er det vi vælger.
I Forår 2017 sættes hjemmesiden op og er færdig i august 2017.

3) Organisation og ledelse og arbejdsmiljø

Organisation og ledelse

Kompetenceplanen forenkles og færdiggøres i løbet af 2015.
I 2015 arbejder ledelsesteamet med rammer, retning, opgaver og procedure for ledelsesteamet. Denne proces indeholder:

- Udarbejdelse af et organisationsdiagram: Overblik og tydeliggørelse af ledelsesopgaver. Hvem har ansvaret og beslutningsret for hvad?
- Afklaring af om ressourcer og opgaver svarer til hinanden.
- Udformning af en kompetenceudviklingsplan for leder og ledelsesteamet.

I 2016 er der opbygget god erfaring og afklaring ift. ledelsesteamets funktion, så ansvarsområder og opgaveløsning er klart adskilt og velfungerende, hvilket skal give Marie tid til ledelse med fremsyn og udsyn.

I bestyrelsen besluttes i 2015 en procedure for, hvordan bestyrelsen kan have fingeren på pulsen ift. trivsel. Fx ved nyt fra skolen, ved at blive orienteret fra arbejdsmiljøgruppen bl.a. ved APV-afvikling, følge op på sygefraværstatistikken el. lign.

4) Bæredygtighed og økologi

I 2016 udarbejdes en strategi for, hvordan skolen ønsker at være bæredygtig og økologisk. Denne strategi skal omhandle papirforbrug, affaldssortering m.m. ud fra et økonomisk og pædagogisk perspektiv. Derfor bidrager både medarbejderne og bestyrelsen til udformningen af strategien. Strategien koordineres med energiudvalgets arbejde.

Strategien indeholder samtidig en beskrivelse - samt økonomisk beregning af - i hvilket procentvist omfang skolens mad skal overgå til at være økologisk.

Hvis ikke før, påbegyndes arbejdet med udformning af strategi for bæredygtighed og økologi efter generalforsamlingen i 2016 af udvalgte ansvarlige i bestyrelsen.

5) Fundraising

I 2015 arbejdes der med at lave en plan for hvordan bestyrelsen vil arbejde med fundraising fremadrettet. Herunder vurderes brugbarhed af en evt. projektmodningsgruppe og den beskrevne Fundraisingprocedure (se eksisterende fundraising kommissorium).

6) Udeområder

I 2015-2019 arbejdes der med indretning af skolens udeområder, med afsæt i helhedsplanen. Dertil kommer et projekt ift. etablering af læringsmiljøet rundt om naturstationen.

7) Storegul

Der skal arbejdes med at styrke udskolingen så den er attraktiv for alle elever i 7, 8 og 9. Medarbejderne og ledelsen undersøger forskellige forhold, der kan arbejdes med, for at gøre udskolingen attraktiv. Herunder: læring på tværs af klassetrin, placering af 8 kl. turen, tilbud for elever med særlige behov, om 7. kl. skal være med i udskolingen.

Bestyrelsens årsberetning 2014-15

En skole i forandring

Arbejdet med opførelse af Naturstationen udviklede sig, som de fleste nok ved, temmelig turbulent sidste sommer, fordi vores hovedentreprenør blev låst af sin bank og senere blev erklæret konkurs.

Vi var nødt til at hæve kontrakten, og siden da har vi haft mindst to kasketter at vælge imellem. Ud over at være bygherre havde vi nu også rollen som hovedentreprenør. Vi måtte ud at finde håndværkere, som kunne færdiggøre de forskellige arbejder. Noget af det er gået rigtig fint. Andet har været en sej kamp. Vi blev stillet i udsigt at Naturstationen nok kunne være færdig med udgangen af september 2014. Virkeligheden var anderledes. Nogen var meget svære at få i gang og endnu sværere at få til at følge op og færdiggøre deres respektive arbejder. VVS entreprisen er klart den, der har forsinket byggeriet mest, og det endte med, at vi selv tilkaldte en ekspert for at få jordvarmen til at virke og forbinde jordvarme og ventilationsanlæg.

Tilbage på bygningen er der ubetydelige småting, som bliver lavet, når der er rimelig mulighed for det.

De udvendige jordarbejder har vi lovning på bliver udført i løbet af foråret, når vejret tillader det.

Og så forlyder det fra lærere og elever, at de er vilde med den nye bygning.

En speciel tak skal lyde til Knold (Clint og Thors far), som har trukket det store læs med håndværkeraftaler og sikret, at skolen er kommet godt og økonomisk sikkert ud af konkursen.

Nu er Naturstationen taget i brug, og det er en meget stor fornøjelse med de top-lækre faglokaler.

De næste par år skal vi bruge på at få udearealerne på plads. Alle de mange lege-ting, der blev pillet ned, skal nu finde deres blivende sted. Det arbejdes der bl.a. med i SFO og lærergruppen. Omkring Naturstationen skal der også laves udearealer. Mod fodboldbanen kalder vi det for "Lege-siden", og mod kælkebakken kalder vi det for "ude-skole-siden".

Og alt arbejdet, som skal laves, bliver efter samme recept som altid: Noget køber vi os til og noget laver vi selv. Der er stadig stort behov for at bidrage med forældrearbejde til glæde for børn, skole og fællesskab.

Vi har i 2014 udover færdiggørelse af Naturstationen investeret i solcelleanlæg samt asfaltering af skolegården og vejen. Solcelleanlægget dækker ca. 25 % af vores elforbrug og vil være tjent hjem efter ca. 8 år. Vi forventer at den ekstra udgift til lys, vand og varme i Naturstationen modsvares af strøm fra vores solcelleanlæg og varme fra vores jordvarmeanlæg.

De forgangne år er mange af forældrekreedsens arbejdstimer blevet brugt på at forbedre skolens fysiske rammer:

2011: Det nye musikrum med flot trappe mod skolegården

2012: Total renovering af Østblokken til 8. og 9. klasse, ombygning af Rød gruppe, ny sfo og lille-gul samt en kanonflot bålhytte.

2013: Ny sceneoverdækning samt nedlæggelse, flytning eller deponering af alverdens ting og effekter.

2014: Endnu flere tiltag omkring byggeri af Naturstationen og frisk rullegræs på fodboldbanen.

Godt gået !

Fremtidens skole

I bestyrelsen har vi arbejdet med udformningen af skolens strategi for 2015-2019. Formålet med strategien er at skabe et fælles billede af, hvad vi arbejder hen imod for at sikre, at Århus Friskole bliver ved med at være en super god, attraktiv skole. Vi har holdt en strategiaften for medarbejdere og bestyrelse, hvor idéer til fremtidens Århus Friskole blev delt. Ønsket er at tilstræbe, at strategien tager afsæt i det levede liv på skolen. Bestyrelsen har arbejdet videre med de idéer, der blev skabt. Vi har efterhånden et godt fælles billede af, hvad der er vigtigt at arbejde med i fremtiden. Vi glæder os til at dele strategien med jer, når den er helt færdig. (se foregående artikel -red)

For at imødekomme et stigende ønske om en fælles holdning til rusmidler (hash, alkohol og lignende) har bestyrelsen nedsat et rusmiddelsudvalg. Udvalget vil facilitere en debat blandt bestyrelse og medarbejdere, der skal danne grundlag for en rusmiddel-politik. Udvalget vil også vurdere, om der kan være forebyggende aktiviteter, som skolen kan tænke i.

Vi har i bestyrelsen også nedsat et busudvalg, som skal undersøge muligheder og udfordringer ved at købe en ny bus.

Et andet nyt tiltag er, at skolen, ligesom landets øvrige lilleskoler, afholdt arrangementet "Åben skole" i efteråret. Vi slog det sammen med infomøde med kommende Bh. klasseforældre. Der var flest kommende forældre, men også enkelte lokale interesserede. Vi regner med at gøre "Åben Skole" til en tradition.

Efter en brugerundersøgelse af behovet for udvidede åbningstider i SFO'en og en 3 måneders prøveperiode, besluttede bestyrelsen i februar at gøre ordningen med at holde åbent fra kl. 07.15 permanent.

Vi er lige nu i gang med at overveje, om vi skal omlægge vores samlede lån til 1,5% fastforrentet lån. Dette vil selvfølgelig få indflydelse på vores økonomi, da renteudgifterne vil stige en smule. Men bestyrelsen vurderer (måske), at det er et godt tidspunkt at slå til, da renten er historisk lav og det vil give en økonomisk forudsigelighed de kommende 20 år.

En levende skole

En stor del af vores skoles identitet, er de meget engagerede forældre. I klassens og skolens fællesskab er der en "skal" og en "kan" i forhold til forældrearbejdet.

Klassen:

- I alle dine børns klasser deltager du i møder, samtaler, fremlæggelser, musicals, finde praktikplads.
- Helt frivilligt kan der arrangeres hyttetur, kanotur, males og smukkeseres i klasselokalet osv.
- Der udover er der en årlig "skal"-hovedrengøring for hver klasse, du har barn i.

Skolen:

- Du bidrager med én arbejdsdag hvert år samt deltager i Høstival og Fastelavn, som er skoledage i årsplanen.

- Derudover kan du være med til flere arbejdsdage efter behag og interesse, være i bestyrelsen, deltage i et udvalg eller en gruppe eller finde på noget helt 24'ende.

Det er afgørende at forældrearbejdet fungerer godt på vores skole. Ikke bare får vi gode klasser ud af det og kontakter på kryds og tværs, vi bidrager også ganske betydeligt til skolens drift ved at give vores arbejdskraft på arbejdsdagene. Det betyder, at vi kan holde skolepengene nede og samtidig praktisere den kerneværdi fællesskabet er på Århus Friskole.

Skolen har et effektivt Fri-for-lus-udvalg, hvis formål er at nedbringe omfanget af lus ved at skabe en fælles velkendt politik for, hvordan lus håndteres på Århus Friskole.

Bestyrelsen mener ikke, at nogen børn ønsker sig at have lus, og vi ser det som en vigtig del af barnets trivsel at være lusefri. Derfor skal forældrene sørge for, at deres børn er lusefri ved at behandle effektivt ved forekomst og melde ud til resten af klassen, samt tjekke for lus i alle ferier. Vi følger jævnlgt op med en kæmmetjekke dag af alle elever. Vi oplever generelt tilslutning til den ønskede praksis og har ikke fået henvendelser fra frustrerede forældre i det forgangne år ... så måske er vi godt på vej ☺ ... ?

En stor del af skolens kommunikation forgår via IT, og IT- og kommunikations-udvalget arbejder hen imod en større integration af forskellige platforme. En stor opgave i udvalget er, at oprette en ny hjemmeside og overflytte arkiver og indhold fra skolens nuværende hjemmeside.

Udvalget har det seneste år ikke ligget på den lade side. Sprogø og Ole har lagt et stort arbejde i at sikre skolen et stærkt og stabilt WIFI, der kan klare fremtidige ønsker om IT i undervisningen. Desuden har vi i sommeren 2014 oprettet en velbesøgt facebookprofil, med det formål at synliggøre skolens aktiviteter ad den vej. Facebookprofilen vil stadig blive anvendt til PR-formål, men har vist sig at være en god, uformel kommunikationskanal mellem skolen, forældre og tidligere elever og andre interesserede. Den er dog ikke beregnet til annoncer, uanset hvor relevante disse kan forekomme, da det skaber for megen "støj", og slører skolens profil. Annoncer henvises til fredagsbrevet, som også slås op på siden. Af hensyn til børnene har vi vedtaget, at de ikke må optræde alene på billeder (min. tre personer pr. billede) og ikke med navn.

På skoleintra kan man nu finde politikker, kommissorier og grundlag for bestyrelsens arbejde. Du finder dokumenterne ved at logge ind – klik på arkiv i venstre side og klik herefter på dokumentarkiv.

Skolens regnskab for 2014 viser et underskud på 276.182 kr. og balancen viser pr. 31. december 2014 en egenkapital på 5.852.928 kr.

Regnskabet 2014 afviger fra det budgetterede resultat med minus 694.000 kr.

Den negative afvigelse og underskud skyldes primært nyanskaffelser af undervisningsmaterialer og udstyr til Naturstationen til en samlet værdi af 523.000 kr. Vi havde regnet med at kunne afskrive dette beløb over flere år, men har valgt at udgiftsføre det fulde beløb i 2014, og så til gengæld have et mere retvisende billede af skolens økonomi de følgende år.

En anden væsentlig ekstraudgift er, at vi i forbindelse med optagelse af lån til Naturstationen valgte at omlægge alle vores lån. Dette medførte et kurstab og låneomkostninger på samlet 248.000 kr. Den lave rente vil til gengæld være til skolens fordel i de kommende år.

Af andre afvigelser fra budgettet kan nævnes, at vi har 5 børn mere i SFO samt flere børn med behov for specialundervisning, hvilket har givet skolen ekstraindtægter, der er anvendt til lønudgifter til undervisning og SFO.

Vi har anvendt 41.000 kr. mere til søskendemoderation end budgetteret og ydet 24.000 kr. mere til fripladser.

Grundlæggende har skolen en sund økonomi og en god økonomistyring.

Det forgangne år er Skipper Flytkjær udtrådte af bestyrelsen. Lene Kjeldsen blev derfor ordinært medlem i stedet for Skipper. Senere forlod Lene Kjeldsen os og Marie B. G. Jessen overtog hendes plads. Vi takker Skipper og Lene for deres tid i bestyrelsen.

Asfalt er et af årets temaer på skolen

Et af årets højdepunkter: Musical i Blå. Forrygende god forestilling!

